

ŽIADOSŤ O NENÁVRATNÝ FINANČNÝ PRÍSPEVOK

PRÍLOHA 1 – PODROBNÝ OPIS PROJEKTU

Názov projektu:	Podpora sociálnej inklúzie v okrese Brezno
Žiadateľ:	Partnerstvo sociálnej inklúzie okresu Brezno
Identifikátor žiadosti ¹	566455
Kód ITMS ²	NFP 27120130260

Programové obdobie 2007 – 2013

¹ Vygenerovaný automatický pri odoslaní elektronickej verzie žiadosti o NFP z verejnej časti portálu ITMS.

² Vyplní poskytovateľ pomoci – Fond sociálneho rozvoja

1. Účelnosť navrhovaného projektu

1.1 Krátky popis existujúcej situácie

Okres Brezno je špecifickým a mnohonásobne znevýhodneným regiónom svojou veľkosťou, klimatickými podmienkami, geografickou polohou obcí a miest, dostupnosťou základnej občianskej vybavenosti, nedostatočnou infraštruktúrou, jednostranným zameraním na strojársky a drevársky priemysel v minulosti, dlhodobo vysokou mierou nezamestnanosti (v súčasnosti 10,82 %) a vysokým počtom obyvateľov rómskych osád (cca 7 % obyvateľov). K sociálne a geograficky izolovaným komunitám patria napr: Telgárt (1600 obyvateľov), Šumiac (1470), Vaľkovňa (280), Pohorelá (2780), Bacúch (1080), Sihla (190), Lom nad Rimavicou (340), Drábsko (250), Osrbľie (350)

Tieto a iné skutočnosti boli dôvodom pre zaradenie okresu Brezno do pilotného projektu implementácie programov Fondu sociálneho rozvoja od roku 2004. Iniciovaním vzniku lokálneho partnerstva sociálnej inklúzie, realizáciou 6 projektov v komunitách na podporu zamestnanosti a zamestnatel'nosti znevýhodnených skupín, čiastočnou realizáciou projektu Partnerstvo sociálnej inklúzie v okrese Brezno, realizáciou 13 investičných projektov v programe Rozvoj lokálnej infraštruktúry, programu Komunitnej sociálnej práce v 5 obciach, realizovaním národných programov prostredníctvom ÚPSVR v Brezne a iných projektov zameraných na rozvoj ľudských zdrojov a zamestnanosti sa zintenzívnila pomoc cieľovým skupinám.

Okrem toho na území okresu viac ako 80 mimovládnych organizácií, z ktorých cca 20 je zameraných na komunitný rozvoj, prácu zo sociálne a inak znevýhodnenými skupinami, rozvoj sociálnych služieb a zamestnanosti.

Napriek realizovaným aktivitám sú v okrese stále vážne problémy momentálne zhoršované aj dopadmi celosvetovej krízy.

1./ Veľkým problémom je sociálna izolovanosť cieľových skupín často sa viažúca aj na geografickú izoláciu. Dôsledkami sú najmä nezáujem majoritnej populácie o problémy cieľových skupín, vzhľadom na to, že o nich nevedia a slabá dostupnosť cieľových skupín k potrebným informáciám.

2./ Ďalšou skupinou problémov je to, že organizácie a inštitúcie pôsobiace v regióne dobrovoľne alebo zo zákona, nemajú dostatok ľudských kapacít, alebo sú nedostatočne odborne pripravené, nevyužívajú možnosti vzájomnej spolupráce ako nástroja na znižovanie záťaž vlastných kapacít, dôsledkom čoho je nedostatočné a často neefektívne využívanie externých zdrojov, nedostatočná informovanosť a neodborný prístup.

3./ Tretím vážnym problémom je vysoká miera pasivity komunit spôsobovaná nedostatkom aktívnych komunitných lídrov. Cez projekty PSI a iné aktivity sa síce realizovali vzdelávania ľudských kapacít v komunitách, ale vzhľadom na nárazovosť projektov chýba dlhodobá práca s týmito ľuďmi a výrazný je nedostatok najmä praktických skúseností a zručností v práci v komunite.

Najohrozenejšou skupinou sú dlhodobo nezamestnaní a obyvatelia rómskych osád, ktorí nemajú dostatočné vzdelanie, pracovné návyky, zručnosti, sú poznačení dlhodobou ekonomickou a sociálnou odkázanosťou a tým sú najťažšie uplatniteľnými na trhu práce. Aj napriek uvádzaným programom a aktivitám sa situácia týchto skupín nezlepšuje v očakávanej miere, cieľové skupiny narastajú, ich záujem riešiť vlastnú situáciu sa zhoršuje a chudoba prehľbuje. Návrat týchto skupín do pracovného a plnohodnotného života je dlhodobou, viacgeneračnou záležitosťou a preto je nevyhnutné vytvoriť efektívne nástroje na ich aktivizáciu a motiváciu pre riešenie vlastnej situácie a zároveň vytvárať podmienky pre ich zamestnatel'nosť na miestnej úrovni.

1.2 Určenie cieľových skupín/užívateľov výsledkov projektu³. Charakteristika cieľových skupín/užívateľov výsledku projektu⁴

Tab. č. 1

Cieľová skupina:	Charakteristika	Početnosť:
Obyvatelia separovaných a segregovaných rómskych osád	nízka úroveň vzdelania, vysoká miera nezamestnanosti, zlé životné podmienky, nevyhovujúce hygienické podmienky	70
Zdravotne postihnutí	vysoká miera nezamestnanosti, zlá dostupnosť k vzdelaniu a informáciám, zlá priestorová dostupnosť	10
Seniori, najmä osamelo žijúci dôchodcovia	zlá dostupnosť k informáciám, zhoršený zdravotný stav, nízke príjmy, zlá dostupnosť k sociálnym a životným potrebám	25
Deti a mládež zo sociálne znevýhodneného prostredia	deti a mládež z neúplných rodín, deti zo sociálne odkázaných rodín, deti a mládež bez ukončenia povinnej školskej dochádzky	45
Dlhodobo nezamestnaní	absolventi, nezamestnaní vo veku nad 45 rokov, nezamestnaní s nízkym vzdelaním, na materskej dovolenke	50
Zamestnanci verejnej správy	Pracovníci miestnych samospráv v ktorých pôsobnosti je zabezpečovanie sociálnych služieb	25
Zástupcovia vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti sociálnej inklúzie vo verejnom aj v neverejnom sektore	členovia PSI, komunitní lídri	25

1.3 Ciele projektu

Hlavný cieľ projektu:

Skvalitnenie riešenia problematiky sociálnej vylúčenosti v okrese

Špecifické ciele projektu:

- 1./ Zvýšenie miery poznania sa, akceptácie a tolerancie rôznych skupín sociálne a ekonomicky vylúčených občanov
- 2./ Skvalitnenie koordinácie a sieťovanie subjektov pôsobiach v oblasti sociálnych služieb a zamestnanosti
- 3./ Zvýšenie informovanosti a záujmu cieľových skupín o preventívne programy a služby
- 4./ Zlepšenie pripravenosti ľudských zdrojov pri poskytovaní služieb v oblasti sociálnej inklúzie
- 5./ Zvýšenie kvality a aktivizácia miestnych komunitných zdrojov pri riešení sociálnej inklúzie

³ Cieľová skupina / užívateľia výsledkov projektu: pre ESF projekty osoby, pre ktoré sú určené jednotlivé aktivity a ako také môžu byť aj pôvodcami nákladov projektu (napr. úhrada cestovných nákladov, diéty a pod.); pre ERDF projekty priami užívateľia financovanej infraštruktúry.

⁴ Podľa povahy projektu a skupiny charakterizovať podľa pohlavia, veku, postavenia na trhu práce, dosiahnutého vzdelania, zraniteľnosti

1.4 Aktivity na dosiahnutie cieľov projektu

1. Regionálny deň tvorivých činností

Ciele. Zviditeľnenie a prezentácia činností a aktivít vylúčených skupín obyvateľov v okrese Brezno

Zvýšiť mieru poznania, akceptácie a tolerancie rôznych skupín sociálne a ekonomicky vylúčených občanov

Popis aktivity:

V rámci aktivity sa uskutoční spoločné stretnutie zástupcov jednotlivých cieľových skupín z okresu, na ktorom budú prezentovať svoj spôsob života, svoje produkty, aktivity, kultúru a pod. Stretnutie sa uskutoční v priestoroch Súkromnej sociálnej a pedagogickej akadémie EBG v Brezne (interiér a dvor) a za spolupráce študentov tejto akadémie. Cieľové skupiny sa budú prezentovať rôznymi formami – panelmi, elektronickými prezentáciami, živými prezentáciami, stánkami a pod. Z podujatia bude spracované multimediálne CD a tlačený materiál prezentujúci jednotlivé cieľové skupiny

Odôvodnenie aktivity:

Realizácia aktivity vyplynula z potrieb cieľových skupín a organizácií zabezpečujúcich programy a služby pre cieľové skupiny zistených pri tvorbe Stratégie sociálneho rozvoja okresu Brezno a pri tvorbe komunitných plánov na obecnej úrovni. Organizácia regionálneho dňa – workshopu umožní nielen prezentáciu činností, schopností, aktivít vylúčených skupín, ale pomôže otvoriť diskusiu a možnosti spolupráce pre ich sociálnu inklúziu v súkromnom i pracovnom živote a zároveň je priamym nástrojom pre stretnutie cieľových skupín a vzájomnú motiváciu a výmenu skúseností, nadviazanie kontaktov a spolupráce. Zámerom je aby sa Regionálny deň tvorivých činností stal pravidelnou aktivitou realizovanou v okrese Brezno Partnerstvom sociálnej inklúzie.

Kroky aktivity:

Zmapovanie aktivít a produktov cieľových skupín v regióne

- písomným oslovením organizácií, subjektov, neformálnych skupín, jednotlivcov (e-mailová komunikácia, list, dotazník a i.)
- osobnou návštevou a realizáciou informačno-prezentačných stretnutí (individuálne a skupinové stretnutia)
- spracovanie databázy subjektov, cieľových skupín a aktivít

Príprava a organizačné zabezpečenie regionálneho workshopu

- vytvorenie organizačného tímu
- dojednanie podmienok so SPSA EBG
- výber a oslovenie cieľových skupín a ich zástupcov
- príprava prezentačných výstupov cieľových skupín
- technické a organizačné zabezpečenie – vrátane študentov SPSA, moderátora, a spracovateľa záznamov
- spracovanie obsahového a časového programu akcie
- príprava priestorov a inštalácia statických prezentácií
- zabezpečenie dopravy

Propagácia akcie

- tlač a distribúcia informačných plagátov

- oslovenie médií a partnerov – pozvánky
- informovanie cez web stránky a emailom
- zverejnenie v miestnych médiách – Horehronie (obecné noviny)

Realizácie akcie

- organizačné, technické a administratívne zabezpečenie podujatia
- doprava účastníkov autobusmi na trase Telgárt – Brezno a Nemecká - Brezno
- moderovaný program v súlade s časovým harmonogramom
- vyhotovenie zvukovo-obrazových záznamov z akcie
- zber materiálu pre zbierku výstupov a zostavenie putovnej výstavy

Spracovanie výstupov

- spracovanie a rozmnoženie multimedialneho CD z akcie
- spracovanie a rozmnoženie tlačeného výstupu prezentácie produktov a aktivít cieľových skupín
- distribúcia spracovaných výstupov
- vytvorenie putovnej prezentácie z akcie

Vyhodnotenie aktivity

Výstupy:

- databáza produktov a aktivít cieľových skupín
- informačné plagáty – 100 ks
- uskutočnené podujatie – cca. 50 aktívnych účastníkov
- vydané multimedialne CD – 300 ks
- vydaná tlačená publikácia - 300 ks
- putovná prezentácia

Miesto realizácie: Brezno, priestory SPSA EBG

Zabezpečenie aktivity:

Personálne: odborný garant koordinátor aktivity, organizačný výbor, moderátor, študenti SPSA

Materiálno-technické: kancelárska technika, prezentačná technika, panely, stánky, pódium, ozvučenie, materiál na prípravu prezentácií cieľových skupín, občerstvenie, kancelársky materiál

Ďalšie služby: doprava, spracovanie záznamu, spracovanie a tlač publikácie, poštovné, tlač plagátov

Finančné: 6 480,- EUR

2. Koordinačný a informačný systém

Ciele: Skvalitnenie koordinácie a sieťovanie subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb a zamestnanosti.

Zlepšenie informovanosti cieľových skupín a subjektov poskytujúcich služby

Zlepšiť mieru poznania subjektov a ich aktivít zameraných na riešenie sociálnych problémov a nezamestnanosti a ich vzájomnej spolupráce

Popis aktivity:

V rámci aktivity bude potrebné na začiatku kontaktovať potenciálnych členov siete a zorganizovať s nimi diskusné stretnutie o ich potrebách, spôsoboch spolupráce, o funkcii siete, prípadne pravidlách na základe ktorých bude sieť fungovať a akým spôsobom a formou bude prebiehať vzájomná koordinácia aktivít. Na základe toho bude pripravený systém a produkt pre budúcich účastníkov/členov/užívateľov siete. Po spustení systému bude potrebná koordinácia - správca siete bude pomáhať kontaktovať sa navzájom užívateľom, vyhľadávať informácie, kontakty, partnerov..., udržiavať spojenia, postupne viesť užívateľov k samostatnosti, monitorovať a vyhodnocovať spoluprácu v sieti a prospešnosť pre región i vzájomný prospech subjektov. Koordinátor bude zasielať či inak poskytovať informácie o dianí v regióne i mimo neho a to aj prostredníctvom infobulletinu, webovej stránky a pravidelnej činnosti v APIC PSI. Úlohou koordinátora je aktívne spolupracovať s partnermi a napomáhať vzájomnému prepájaniu ich aktivít, zabezpečovať koordináciu prípravy a realizácie aktivít na úrovni lokality. Úlohou centra bude aj zabezpečenie a koordinácia monitorovania Stratégie sociálneho rozvoja okresu Brezno na roky 2007-2015 a spracovania nového Akčného plánu na roky 2011-2013.

Odôvodnenie aktivity:

Pri tvorbe stratégie rozvoja sociálnych služieb v okrese vyvstala potreba subjektov vedieť navzájom o svojej činnosti, ponúkaných službách, potrebách, kapacitách a podobne, aby bolo možné viac a efektívnejšie spolupracovať a poskytovať tak spoločne viac kvalitnejších služieb verejnosti. Toto v súčasnosti nie je možné. Živelnosti, neúplnosti informácií a nespôlupráci treba predísť premysleným postupom a vytvorením systému na základe potrieb a možností budúcich členov/užívateľov siete. Po spustení systému treba koordinovať fungovanie siete, napomáhať vzájomnej výmene informácií, kontaktovaniu sa a spolupráci. Treba nie len členov siete, ale aj verejnosť informovať o možnostiach a službách v regióne (webová stránka, infobulletin, pravidelná činnosť APIC PSI) a vytvárať priestor aj pre ďalších vstúpiť do siete a podieľať sa na rozvoji sociálnych služieb regiónu.

Kroky aktivity:Prevádzka informačného a koordinačného centra (APIC PSI Brezno)

- otváracie hodiny, vytvorenie ponuky, vytvorenie systému
- medializácia otvorenia (tlač – regionálne a obecné periodiká, miestna televízia, info na obce)
- slávnostné otvorenie APIC
- pravidelná činnosť

Vytvorenie a spustenie systému koordinácie a sieťovania subjektov a ich činností

- kontaktovanie potenciálnych členov siete (mail, telefón, návšteva)
- diskusné stretnutie budúcich členov siete o potrebách, spôsoboch spolupráce, o funkcii siete, prípadne pravidlách
- príprava produktu podľa potrieb budúcich účastníkov/členov/užívateľov
- spustenie systému – koordinácia, správca siete bude pomáhať kontaktovať sa, vyhľadávať informácie/partnerov..., udržiavať spojenia, postupne viesť užívateľov k samostatnosti
- monitorovanie a vyhodnotenie systému koordinácie

Informačný servis

- priebežná aktualizácia a doplnenie web stránky
- doplnenie kontaktnej emailovej databázy
- zriadenie emailovej konferencie
- zber a distribúcia informácií prostredníctvom emailu

- príprava štvrťročného informačného bulletinu
- spracovanie, tlač a distribúcia bulletinu

Monitorovanie implementácie Sociálnej stratégie okresu

- získavanie informácií od jednotlivých subjektov o realizácii aktivít z akčných plánov stratégie,
- vyhodnotenie realizácie Akčného plánu 2008-2010
- sledovanie a vyhodnotenie procesu implementácia a aktuálnosti Stratégie sociálneho rozvoja okresu – spracovanie monitorovacích správ
- spracovanie Akčného plánu na roky 2011-2013
- informovanie verejnosti prostredníctvom médií a Infobulletinu

Výstupy:

- funkčné koordinačné centrum
- vytvorený systém vzájomnej komunikácie a koordinácie
- koordinátor koordinácie
- funkčná aktualizovaná web stránka
- infobulletin 6 x 500 ks
- informačný emailový servis
- emailová konferencia
- správy o implementácii stratégie a komunitných plánov
- Akčný plán na roky 2011-2013
- monitorovacie správy o implementácii stratégie 2x

Miesto realizácie: Brezno

Zabezpečenie aktivity:

Personálne: koordinačný pracovník, členovia monitorovacích skupín,

Materiálno-technické: kancelárska technika, prezentačná technika, kancelária, vybavenie kancelárie, kancelársky materiál

Ďalšie služby: prenájom priestorov, internetové pripojenie, webové služby, príspevky do infobulletinu, grafické a tlačiarenské služby, poštové a komunikačné služby

Finančné: 27 750,- EUR

3. Sprievodca sociálnych služieb v okrese Brezno

Popis aktivity

V rámci aktivity sa uskutoční zber údajov – informácií o poskytovateľoch sociálnych služieb v okrese Brezno a ich následné spracovanie do publikácie „Sprievodca sociálnych služieb v okrese Brezno“ v tlačenej podobe a na CD nosičoch, ktoré budú distribuované do obcí okresu a inštitúcií poskytujúcich sociálne služby občanom. Zverejnený bude aj na web stránke PSI, po vzájomnej dohode aj iných inštitúcií.

Odôvodnenie aktivity

Pri tvorbe Stratégie sociálneho rozvoja okresu Brezno v roku 2008 vyplynula potreba cieľových skupín a organizácií zabezpečujúcich programy a sociálne služby pre cieľové skupiny zvýšiť informovanosť o dostupných sociálnych službách v okrese. Sociálny

sprievodca zefektívni prácu inštitúcií , pomôže občanom pri orientácii sa v tejto oblasti a povedie ich k sebestačnosti pri zabezpečovaní svojich potrieb a uplatňovaní práv.

Kroky aktivity:

Zber informácií

- osobné stretnutia,
- štúdium tlačených a internetových zdrojov

Spracovanie informácií

- obsahové spracovanie
- grafické spracovanie spolupráca s grafikom

Tlač a distribúcia Sociálneho sprievodcu

- v tlačenej podobe v počte 1500 ks
- spracovanie a distribúcia CD nosičov v počte 1500. Ks
- zverejnenie na web stránke

Výstupy:

- databáza služieb poskytovaných v okrese
- sprievodca sociálnych služieb (tlačený / CD / web)
- informovanosť o miestach kde je dostupný verejný internet

Miesto realizácie: okres Brezno

Zabezpečenie aktivity:

Personálne: odborný garant - koordinátor aktivity,

Materiálno-technické: kancelárska technika, kancelárie, kancelársky materiál

Ďalšie služby: internetové pripojenie, webové služby, príspevky do sprievodcu, grafické a tlačiarenské služby, množenie CD, poštové a komunikačné služby

Finančné: 6 450,- EUR

4. Vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov v okrese

Cieľ. Zlepšenie odbornej pripravenosti ľudských zdrojov pri poskytovaní služieb v oblasti sociálnej inklúzie

Zvýšiť záujem a pripravenosť samospráv v ich nových kompetenciách v oblasti sociálnej a zamestnanosti

Zvýšiť odborné kapacity členov PSI a komunitných lídrov

Popis aktivity:

Počas aktivity bude potrebné zistiť v rámci okresu vedomostné medzery vedení obcí v oblasti poskytovania sociálnych služieb, zákonných normách a podobne. Na základe prieskumu bude vytvorené modulárne vzdelávanie (kurz) pre samosprávy a pilotne sa v rámci tohto projektu uskutoční. Kurz bude mať teoretickú a praktickú časť, pri jeho tvorbe sa bude spolupracovať s najlepšimi odborníkmi v oblasti. Zámerom je následná akreditácia toho vzdelávania. V druhom bloku vzdelávania bude priorita kladená najmä na získavanie praktických informácií a výmenu skúseností členov PSI a komunitných lídrov. Takýmto spôsobom sa jednak zvyšuje miera motivácie a jednak sa hľadajú formy práce a aktivity, ktoré fungujú

v praxi v iných lokalitách a sú implementovateľné aj v podmienkach okresu. S touto formou vzdelávania a motivácie máme najlepšie skúsenosti a priniesli najefektívnejšie dopady.

Odôvodnenie aktivity:

V súčasnosti sa miestne samosprávy v sociálnej oblasti vzdelávajú (napr. v rámci ZMOS), ale nie dostatočne komplexne a bez cieľného preskúmania potrieb odkázaných skupín obyvateľov. Preto je potrebné vytvoriť taký systém vzdelávania pre samosprávy, ktorý by zahŕňal súčasné platné právne normy, efektívny spôsob riadenia, otvorenú komunikáciu s verejnosťou a cieľnú zameranosť na potreby odkázaných skupín a všetko spájať s príkladmi úspešnej praxe, ktoré je možné konfrontovať na mieste („Lepšie raz vidieť, ako stokrát počuť“). Modulárny systém vzdelávania umožní samosprávam v budúcnosti zamerať sa na tú oblasť, ktorú potrebuje posilniť a tiež nie je zanedbateľná finančná dostupnosť. Vytvorením tohto vzdelávania poskytneme odborné zázemie miestnym samosprávam v regióne a jeho dostupnosť. Týmto spôsobom bude pokrytá požiadavka zo stratégie rozvoja sociálnych služieb v okrese.

Kroky aktivity:

4.1. Školenie samospráv

Prieskum potrieb

- dotazníkový prieskum e-mailom + osobné stretnutia v obciach so starostami, poslancami obecných zastupiteľstiev, členmi komisií pri obecných zastupiteľstvách a pracovníkmi OcÚ, ktorí majú na starosť sociálnu oblasť, prípadne zamestnanosť, súčasne ich informovať o príprave vzdelávania
- prieskum sa zameria aj na to, či obce vedia o svojich možnostiach, ktoré majú v rámci zákona, či ich vedia dostatočne využívať s existujúcimi kapacitami.

Zostavenie (ponuky) vzdelávacích modulov

- výber tém a ich rozpracovanie, výber odborných garantov (posudky)
- zostavenie učebných osnov
- zostavenie manuálov
- odborné posúdenie osnov a manuálov garantmi
- príprava praktickej časti

Zistenie záujmu o vzdelávacie moduly

- e- mailový a telefonický prieskum, zostavenie zoznamu záujemcov
- zostavenie kritérií na výber účastníkov vzdelávania
- výber záujemcov na základe kritérií, rozoslanie informácií

Realizácia vybraného vzdelávacieho modulu (teoretická a praktická časť – príklady dobrej praxe, výjazdový seminár)

- organizačné zabezpečenie pilotného kurz/vzdelávania (termíny pre jednotlivé moduly, zariadenia, strava, nocľah, materiály, dopravné spojenia, doprava, lektori...)
- rozoslanie pozvánok, overenie účasti, definitívny zoznam účastníkov
- koordinácia jednotlivých modulov, praktická časť
- záverečné skúšky/práca, vystavenie dokladov o účasti a absolvovaní

Vyhodnotenie vzdelávania

4.2. Seminár pre členov PSI a miestnych lídrov

Príprava semináru

- výber trasy výjazdového semináru
- zabezpečenie a organizačná príprava

Realizácia semináru

- dvojdnový výjazdový seminár s návštevou lokalít, kde sa realizujú úspešné a zaujímavé projekty a modely riešenia otázok v oblasti sociálnej inklúzie s cieľom načerpať inšpiráciu, získať informácie, vymeniť si skúsenosti v tejto oblasti.
 - o návštevy zariadení poskytujúcich sociálne služby
 - o návšteva obcí, kde sa realizovali inovatívne formy riešenia problematiky najmä inklúzie MRK
 - o stretnutia so zástupcami organizácií aktívnych v oblasti sociálnej inklúzie
 - o stretnutia so zástupcami PSI – výmena skúsenosti v práci partnerstva

Vyhodnotenie

Výstupy:

- prieskum potrieb samospráv
- vytvorená ponuka vzdelávacích modulov
- konkrétne školenie samospráv podľa ich akútnych potrieb
- vyškolených 25 zástupcov miestnych samospráv
- 25 účastníkov výjazdového seminára

Miesto realizácie: SR

Zabezpečenie aktivity:

Personálne: odborný garant - koordinátor aktivity, lektori/garanti vzdelávania (modulov) na kurz pre samosprávy, lektori počas výjazdových seminárov

Materiálno-technické: kancelárska technika, kancelársky materiál, technika na školenie (dataproyektor, ozvučenie...) potreby na školenie (perá, tužky, bloky, fixy, flipchart, flipchartový papier, obaly s logom FSR

Ďalšie služby: doprava, prenájom priestorov, ubytovanie a strava, prenájom techniky, poštové a komunikačné služby

Finančné: 5 070,- EUR

5. Mobilizácia komunitných zdrojov

Cieľ. Zvýšenie kvality a aktivizácia miestnych komunitných zdrojov pri riešení sociálnej inklúzie

Napĺňanie aktivít komunitných plánov

Popis aktivity:

V aktivite sa realizujú malé komunitné aktivity zamerané na zvyšovanie kvality ľudských kapacít a získavanie praktických zručností s realizáciou malých projektov. Realizované komunitné aktivity musia byť v súlade so spracovaným komunitným plánom (prípadne PHSR obce), s podmienkami výzvy FSR a podmienkami projektu PSI. Súčasťou realizácie je aj prípravná fáza komunít na realizáciu aktivít a poskytovanie služieb mentoringu. Pri návrhu aktivity sme vychádzali zo skúseností s realizáciou aktivít v komunitách v predchádzajúcom projekte a na ich základe sme rozšírili aktivitu o prípravu komunity formou facilitovaných stretnutí (2 stretnutia na 1 komunitu), seminárov zameraných na prípravu a realizáciu aktivít a spoločnej prezentácie výstupov. Mentoring aktivít v komunitách je vyššou nadstavbovou úrovňou budovania ľudských kapacít v komunitách oproti predchádzajúcemu projektu, pričom aj mentoring si budú zabezpečovať komunity v rámci vlastných kapacít. Aktivita sa

bude realizovať formou subdodáviek cez miestne komunitné organizácie, ktoré budú nositeľom aktivity v komunite za presne stanovených podmienok a so súhlasom komunity. Jedna aktivita bude realizovaná maximálne do výšky 1 000,- EUR, vrátane nákladov na mentoring.

Podporované témy - typy aktivít sú v súlade a podporujú implementáciu Stratégie sociálneho rozvoja okresu Brezno, Komunitné plány, Plány hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí, miest a ich opatrenia zamerané:

- rozvoj spolupráce a sieťovanie inštitúcií, organizácií, dobrovoľníkov, lídrov a zamestnávateľov na obecnej (aj medziobecnej úrovni) úrovni za účelom podpory zamestnanosti a sociálnej inklúzie (spoločne organizované vzdelávacie, motivačné, poradenské aktivity, monitorovanie plnenia navrhnutých opatrení sociálnej inklúzie a zamestnanosti v strategických dokumentoch na miestnej úrovni, získavanie dobrej praxe s realizáciou programov zamestnanosti, sociálnej inklúzie, sociálnych služieb pre cieľové skupiny poskytovaných na miestnej úrovni, tvorba a plánovanie vlastných programov v uvedených oblastiach a i.)
- mobilizáciu miestnych ľudských, materiálnych a finančných zdrojov pre podporu komunitného rozvoja, zvýšenia akceptácie cieľových skupín a priorizovania otázok sociálnej inklúzie (prezentačné a informačné aktivity cieľovej skupiny, advokačné aktivity, fundraisingové a vzdelávacie aktivity na získavanie zdrojov na aktivity komunitných plánov a strategických dokumentov, aktivizáciu a inklúziu najmarginalizovanejších skupín a i.)

Aktivity zároveň napĺňajú ciele výzvy FSR na predkladanie projektov a vychádzajú z oprávnenosti výdavkov uvedených v predmetnej výzve. Realizácia aktivity priamo vedie k mobilizácii miestnych zdrojov (spolufinancovanie aktivít) a skvalitňovaniu miestnych kapacít, programov a služieb (mentoring pri realizácii aktivít, priama skúsenosť s realizáciou alebo zapojením sa do realizovanej aktivity).

Odôvodnenie aktivity:

Realizácia aktivity nadväzuje na dobré skúsenosti s realizáciou podobnej aktivity v roku 2008, pričom ju rozširujeme o ďalšie rozmery. Vyplynula z potrieb cieľových skupín a komunitných plánov. V rámci tvorby Stratégie sociálneho rozvoja bol identifikovaný akútny nedostatok kvalifikovaných a prakticky zručných ľudí v komunitách. V predchádzajúcich projektoch bolo vyškolených a zapracovaných prví lídri v komunitách, z ktorých väčšina je stále aktívna. V súčasnej etape je potrebné ich posunúť na ďalšiu úroveň, tak aby boli schopní sami vychovávať a pripravovať ďalších lídrov v komunite zatiaľ formou mentoringu. Zároveň aktivita slúži na priamu aktivizáciu komunit formou zapojenia ich členov do konkrétnych realizácií, či už ako prijímateľ, alebo aktívny účastník.

Kroky aktivity:

Mapovanie plnenia komunitných plánov a strategických dokumentov

- oslovenie komunit
- príprava a realizácia facilitovaných 2-och stretnutí v komunitách zameraných na:
 - zmapovanie realizácie komunitných plánov
 - výber konkrétnej aktivity z platného strategického dokumentu pre plnenie opatrení pre sociálnu inklúziu cieľových skupín v súlade s oprávnenými témami na realizáciu aktivít,
 - zostavenie pracovnej skupiny pre realizáciu aktivity so zastúpením cieľových skupín a výber odborného mentora
 - výber garantujúcej organizácie pre realizáciu aktivity

Príprava kapacít na realizáciu aktivít v komunitách

- organizačné zabezpečenie praktických seminárov (pre dostupnosť cieľovým skupinám v 3 obciach okresu, (časovo budú semináre realizované postupne podľa záujmu komunit o realizáciu aktivít) predpokladaný počet účastníkov 10 – 15 na jeden seminár, trvanie 4 h)
- realizácia praktického seminára pre účastníkov (mentor z garantujúcej organizácie a max. 2 zástupcovia realizačnej skupiny)
 - príprava pracovných materiálov (listy aktivít),
 - informácie a inštrukcie k realizácii aktivít v komunitách – základný projektový cyklus (definovanie cieľov, opis aktivít, tvorba rozpočtu, priebeh realizácie aktivity, vyúčtovanie aktivity),
 - praktické cvičenia
 - konzultácie

Realizácia aktivít v komunitách

- rozpracovanie vybranej aktivity na plnenie komunitného plánu danej komunity na stretnutiach pracovnej skupiny (garantujúca organizácia – mentor a realizačná skupina)
- spracovanie a predloženie listu aktivity Partnerstvu sociálnej inklúzie okresu Brezno
- spracovanie objednávky a zmluvy medzi PSI a garantujúcou organizáciou
- realizácia podporenej aktivity realizačnou skupinou za spolupráce mentora (individuálne pracovné stretnutia, konzultácie, rozhovory)
- administratívne a technické zabezpečenie realizácie aktivít v komunit
- ukončenie a vyúčtovanie realizovanej aktivity

Odovzdávanie a prezentácia skúseností s komunitných aktivít

- príprava a realizácia spoločného jedno dňového workshopu za účasti garantujúcich organizácií, účastníkov realizovaných aktivít, realizačných tímov, rátame s účasťou zástupcov strategických partnerov, členov LPSI, zástupcov LPSI z BB kraja, zástupcov samospráv obcí, mimovládnych organizácií, zariadení sociálnych služieb
- spracovanie a tlač informačnej a prezentačnej brožúry o realizovaných aktivitách (800 ks)

Výstupy:

- zmapovaný stav plnenia komunitných plánov
- zapojených 15-20 komunit
- vytvorených partnerských skupín v 15-20-tich komunitách
- zrealizovaných 40 facilitovaných stretnutí
- zrealizované 3 pracovné semináre spolu 35-40 účastníkov
- zrealizovaných 20 aktivít v komunitách
- zapojených 20 komunitných lídrov a mentorov
- zrealizovaný 1 jednodňový workshop cca. 60 účastníkov
- vytlačený prezentačný materiál o aktivitách – 800 ks

Miesto realizácie: obce v okrese Brezno

Zabezpečenie aktivity:

Personálne: odborný garant - koordinátor aktivity, facilitátori, mentori, ekonóm projektu

Materiálno-technické: kancelárska technika, prezentačná technika, občerstvenie, kancelársky materiál,

Ďalšie služby: aktivity v komunitách, spracovanie a tlač publikácie,

Finančné: 25 760,- EUR

1.5 SWOT analýza (max. 1 strana formátu A4)

Silné stránky		Slabé stránky	
LPSI	Cieľové skupiny	LPSI	Cieľové skupiny
- niekoľko ročné skúsenosti v spolupráci - preukázaná životaschopnosť PSI napriek rôznym problémom najmä v oblasti externého financovania - stabilizovaná členská základňa - skúsenosti s realizáciou projektov - záujem miestnych samospráv o činnosť PSI	- existujúce organizácie pôsobiace v oblasti sociálnej inklúzie - existujúce organizácie spájajúce cieľové skupiny - realizácia programu TSP v niektorých obciach - sú vyškolení komunitní lídri	- čiastočná personálna fluktuácia - nedostatok zdrojov na trvalé zabezpečenie niektorých úloh (napr. infobuletín) - horší prístup k aktuálnym informáciám - nedostatočná pripravenosť a znalosť novej legislatívy a kompetencií najmä u samospráv - neznalosť pozitívnych príkladov riešenia problematiky sociálnej inklúzie - vzájomná koordinácia aktivít subjektov v lokalite je stále nízka	- je málo aktívnych komunitných lídrov - málo praktických zručností komunitných lídrov - nedostatočná podpora činnosti komunitných lídrov - nedostatok a neznalosť pozitívnych príkladov riešenia problematiky sociálnej inklúzie - nízka miera motivácie cieľových skupín a ich lídrov - nízka miera aktivizácie komunit - nedostatočná informovanosť cieľových skupín, zlá dostupnosť k informáciám - nízka miera akceptácie marginalizovaných skupín majoritou, ale aj medzi sebou navzájom - neznalosť problémov a spôsobu života marginalizovaných skupín
Príležitosti		Ohrozenia	
LPSI	Cieľové skupiny	LPSI	Cieľové skupiny
- viac zdrojové financovanie - zlepšenie spolupráce s PSI v kraji - participácia PSI na tvorbe stratégie FSR riešenia sociálnej inklúzie	- zvýšenie schopnosti realizovať viac a väčšie projekty v ohrozených komunitách - metóda komplexného prístupu k riešeniu problematiky marginalizovaných rómskych komunít - Vytvorenie adekvátnych legislatívnych a implementačných nástrojov na riešenie problematiky sociálnej inklúzie	- neprejavovaný záujem niektorých strategických partnerov o aktívnu spoluprácu - nesystémová podpora činnosti PSI - neakceptovanie práce a pôsobenia PSI v lokalite	- nesystémové jednorazové riešenia - plytvanie zdrojmi na riešenie následkov a nie príčin sociálnej vylúčenosti - nedostatočná znalosť konkrétnych príčin vzniku sociálnej vylúčenosti u niektorých skupín - nárast veľkosti marginalizovaných skupín vzhľadom na svetovú krízu

1.6 Prínos realizácie projektu

A./ Zlepšením vzájomnej spolupráce, koordinácie a informovanosti sa zvýši efektivita činnosti subjektov v oblasti sociálnej inklúzie, zvýši sa efektívnosť prostriedkov vynakladaných na jednotlivé programy a projekty, skvalitní sa využívanie existujúcich ľudských kapacít pre účely riešenie sociálnej inklúzie.

B./ Ďalším vzdelávaním a získaním praktických zručností a skúseností či už formou praktického vzdelávania, alebo realizácie aktivít v komunitách sa zvýši:

- kvalita poskytovaných služieb (samospráva, organizácie)
- kvalita práce v komunitách, práce komunitných lídrov, zvýši sa absorbčný potenciál komunít, v komunitách budú ľudia odborne pripravení a z praktickým zručnosťami pre realizáciu ďalších aktivít a získavanie prostriedkov z rôznych externých zdrojov.

C./ Vydaním Sprievodcu sociálnymi službami a jeho aktualizácií v ďalších rokoch sa zvýši miera dostupnosti cieľových skupín k potrebným informáciám a miera využívania existujúcich služieb a legislatívne upravovaných práv cieľových skupín.

E./ Realizáciou aktivít za spoločnej účasti marginalizovaných skupín a majoritného obyvateľstva, napríklad uskutočnením aktivít v komunitách, alebo Regionálneho dňa tvorivých činností, sa postupne začnú odstraňovať existujúce bariéry, zvýši sa miera vzájomného poznania sa a akceptácie, čo je základným predpokladom boja proti diskriminácii.

F./ Spracovávaním všetkých informácií v elektronickej forme a ich zverejňovanie a sprístupňovanie cez internet sa zvýši miery využívania toku informácií cez internet jednak subjektmi (mimovládne organizácie, miestne samosprávy), ale aj priamo cieľovými skupinami (cez dostupný internet v obciach, komunitných centrách, členov LPSI a pod). Zabezpečená bude aj informovanosť o miestach kde je dostupný verejný internet.

G./ Do aktivít projektu budú zapájaní občania bez rozdielu pohlavia, národnosti, veku, zdravotného stavu ..., čím v praktickej rovine sa v projekte odstraňujú prvky diskriminácie a zvyšuje sa povedomie rovnoprávnosti každého občana a rovnakej šance pre všetkých.

H./ Nadviazaním na aktivity realizované v predchádzajúcich projektoch sa zvýši miera trvalej udržateľnosti aktivít, napríklad získavaním praktických zručností vyškolených zástupcov komunít, alebo rozširovaním úrovne spolupráce subjektov, realizáciou Akčných plánov a stratégie a pod.

2. Zabezpečenie realizácie aktivít

2.1 Opis organizácie a jej aktivít vo vzťahu k projektu

Partnerstvo sociálnej inklúzie okresu Brezno vzniklo 25. 6. 2004 ako neformálna skupina 25 právnických a fyzických osôb z okresu Brezno združených zmluvou o spoločenstve, so zámerom naštartovať proces sociálnej inklúzie v okrese Brezno, podieľať sa na implementácii programov FSR a realizovať vlastné projekty na pomoc sociálne odkázaným a inak znevýhodneným obyvateľom okresu.

V roku 2005 sa neformálna skupina inštitucionalizovala a 29.7.2005 bolo na MV SR zaregistrované občianske združenie s rovnakým názvom a poslaním.

K hlavným aktivitám patrí:

- koordinácia a monitoring projektov na úrovni okresu zameraných na zlepšenie životného postavenia, zvyšovanie zamestnanosti a zamestnateľnosti znevýhodnených skupín
- budovanie partnerskej spolupráce na úrovni okresu a kraja medzi subjektmi realizujúcimi programy v oblasti zamestnanosti a sociálnej inklúzie (samospráva, mimovládne organizácie, podnikateľský sektor, Úrad splnomocnenkyne vlády pre rómske komunity, VUC BB...)
- účasť na tvorbe a pripomienkovaní strategických dokumentov na úrovni okresu a kraja (Stratégia sociálneho rozvoja okresu, Strategický akčný plán zamestnanosti BB kraja, diverzifikovaná regionálna politika BB SK, Koncepcia sociálno-ekonomickej integrácie Rómov v BB kraji a i.)
- aktivizácia komunit, podpora rozvoja komunit, tvorba komunitných plánov a PHSR obcí, vzdelávanie komunitných lídrov a zvyšovanie kapacít v komunitách.
- zvyšovanie ľudských kapacít regiónu pre oblasť sociálnej inklúzie, vzdelávanie subjektov.
- zviditeľňovanie realizovaných aktivít v lokalite, zlepšovanie vzájomného spolužitia marginalizovaných skupín a majoritného obyvateľstva,
- príprava a realizácia vlastných projektov zameraných na aktivizáciu a zapájanie cieľových skupín do rozhodovacích procesov, plnohodnotného pracovného a komunitného života (FSR, OSF, Neighbourous)

Členskú základňu združenia v súčasnosti tvorí 17 členov (8 obcí a miest, 6 MVO, 2 podnikatelia, 1 fyzická osoba).

Organizácia v súčasnosti nemá zamestnancov, aktivity sú realizované dobrovoľnou prácou členov združenia a 11 člennej Rady.

PSI má zo svojich členov vytvorené pracovné skupiny pre oblasť sociálnych vecí a problematiku Rómov, cestovný ruch a podnikanie, vzdelávanie, komunitný rozvoj a zamestnanosť, informačný servis a projektovanie

Združenie v súčasnosti nemá vlastné priestory, činnosť je zabezpečovaná v priestoroch jednotlivých partnerov, ktorý čiastočne hradia prevádzkové náklady na činnosť združenia. Ostané nevyhnutné náklady sú hradené z členských príspevkov.

Materiálne a technické vybavenie (nábytok, tlačiareň, notebooky 4 ks) zakúpené v realizovaných projektoch sú umiestnené u jedného z partnerov (EBG) a sú využívané na zabezpečenie aktivít združenia a jednotlivých partnerov. Žiaľ vybavenie, ktoré bolo zakúpené v rámci projektu PSI realizovanom prostredníctvom CPK Brezno v rokoch 2004-2006 nebolo prevedené do majetku PSI vzhľadom na neukončené doúčtovanie a dorovnanie projektu medzi FSR a CPK k dnešnému dňu.

PSI z tohto dôvodu má nekompletné vybavenie a pre potreby svojej činnosti si ho zapožičiava podľa potreby.

2.2 Administratívne a technické kapacity žiadateľa vrátane podielu žien a mužov a zapojenie partnerov do realizácie projektu

Tab. č. 2

Por. číslo	Funkcia v organizácii ⁵	Zaradenie v projekte	Zabezpečované aktivity opis činnosti aktivít v zmysle harmonogramu predpokladanej realizácie	Počet dní/hodín odpracovaných na projekte
1	externý pracovník	manažér	riadenie projektu, štatutár organizácie, schvaľovanie výdavkov, správ, zúčtovaní projektu, vedenie účtu	200
2	externý pracovník	koordinátor	koordinácia jednotlivých aktivít projektu, zabezpečovanie realizácie projektu, vyhotovovanie správ, monitoring projektu administrácia	200
3	externý pracovník	ekonóm	vedenie účtovníctva, zúčtovania, žiadosti o platby	300

Tab. č. 3

Názov partnera	Kľúčová aktivita	Dôvod a spôsob zapojenia partnera	Popis spolupráce
Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Brezno	Aktivita 2	- strategické postavenie partnera v okrese, - prehľad o realizovaných projektoch, - zdroj aktuálnych informácií - možnosti pre šírenie informácií	- vzájomná výmena informácií a ich šírenie prostredníctvom vlastných štruktúr - spoločná koordinácia aktivít realizovaných v okrese rôznymi subjektmi
	Aktivita 3	- disponovanie informáciami o legislatívnych formách pomoci pre sociálne odkázané skupiny obyv. - priamy kontakt s cieľovými skupinami	- poskytnutie relevantných informácií - spolu distribúcia vydaného sprievodcu
Regionálne združenie miest a obcí Hoerhronia a Stredného Rudohoria	Aktivita 1	- znalosť cieľových skupín	- poskytnutie informácií
	Aktivita 2	- strategické postavenie partnera v okrese, - možnosti pre šírenie informácií	- spoločná koordinácia aktivít realizovaných v okrese rôznymi subjektmi - vzájomná výmena informácií a ich šírenie prostredníctvom vlastných štruktúr
	Aktivita 3	- priamy kontakt s cieľovými skupinami	- spolu distribúcia vydaného sprievodcu
	Aktivita 4	- školenie pre zástupcov samospráv	- spolupráca pri zabezpečení zástupcov samospráv na vzdelávaní

⁵ V prípade, že osoba podieľajúca sa na administratívnom zabezpečení projektu nie je zamestnancom žiadateľa, uvádza sa „externý pracovník“.

	Aktivita 5	- aktivita sa realizuje na území obcí	- podpora pri zabezpečení prefinancovania aktivít v komunitách miestnymi samosprávami, - propagácia aktivity cez samosprávy
Banskobystrický samosprávny kraj	Aktivita 2	- strategické postavenie partnera v okrese, - prehľad o realizovaných projektoch, - zdroj aktuálnych informácií - možnosti pre šírenie informácií	- vzájomná výmena informácií a ich šírenie prostredníctvom vlastných štruktúr - spoločná koordinácia aktivít realizovaných v okrese
	Aktivita 3	- disponovanie informáciami o formách pomoci pre rozvoj regiónu - priamy kontakt s cieľovými skupinami –prevádzkovanie zariadení pre sociálne odkázané skupiny	- poskytnutie relevantných informácií - spolu distribúcia vydaného sprievodcu

2.3 Skúsenosti s realizáciou projektov za posledné 3 roky

Tab. č. 4

Názov projektu / kód ITMS	Dátum začiatku realizácie (10/09)	Štrukturálny fond	Aktuálny stav projektu
1. Partnerstvo – nástroj na riešenie sociálnej inklúzie v okrese Brezno / 11220100024	Celkové náklady na projekt 2 998 000 SKK	☒ ESF ☐ ERDF ☐ EEAGF a FIFG	☒ ukončený ☐ prebieha Zameranie projektu Projekt bol zameraný na zlepšenie životných podmienok, udržateľnosť príjmov a zlepšenie podmienok zamestnanosti cieľových skupín poskytovaním odbornej a adresnej pomoci zo strany PSI Brezno znevýhodneným komunitám v jeho územnej pôsobnosti.
Stručná charakteristika projektu ⁶ Výsledkom projektu bolo vytvorenie funkčného administratívneho, poradenského a informačného centra PSI Brezno, spracovanie stratégie sociálneho rozvoja okresu Brezno, spracovanie komunitných plánov, budovanie kapacít partnerstva, komunít, lídrov a cieľových skupín zvyšovaním ich odbornej pripravenosti a informovanosti, realizáciou vlastných aktivít v komunitách.			☐ investičný ☒ neinvestičný

⁶ Pri prebiehajúcom projekte (v stave realizácie) stručne uveďte ciele a aktivity projektu a pri ukončenom projekte stručne uveďte výsledky a naplnenie cieľov projektu.

2.4 Vývoj počtu zamestnancov k 31.12. za posledné 3 roky (žiadateľ, organizácia v pôsobnosti žiadateľa)

Naše LPSI vzhľadom na spôsoby financovania svojich aktivít prioritne z externých zdrojov rieši všetky svoje personálne náležitosti buď formou príkazných zmlúv, alebo formami dodávok služieb konkrétnych vybraných osôb. Napriek využívaniu takýchto foriem zabezpečenia činnosti jadro personálneho zabezpečenia organizácie ostáva stabilné.

Za posledné 3 roky k 31.12. sme nemali žiadnych pracovníkov formou zamestnaneckého vzťahu

2.4 Riadenie rizík

Riziká spojené s realizáciou projektu sme sa snažili eliminovať viacerými spôsobmi, najmä výberom a spôsobom realizácie jednotlivých aktivít.

Personálne riziká

Všetky personálne služby v projekte budú ošetrované záväznými zmluvami, menovite na konkrétne osoby. Výber jednotlivých osôb je podmienené súhlasom Rady PSI.

Dodávky služieb

Dodávateľské služby budú realizované postupnosťou – výber dodávateľa, záväzná zmluva, objednávka, realizácia, prevzatie dodávky a platba.

Finančné riziká

Všetky platby budú realizované až po prevzatí, kontrole a odsúhlasení dodávky služieb a materiálov.

Finančné operácie budú ošetrované trojstupňovou kontrolou a odsúhlasením – koordinátor projektu – ekonóm projektu - manažér projektu (štatutár organizácie).

Realizácia aktivít

Každá aktivita je riadená samostatným expertným pracovníkom, zodpovedným za odborné aj organizačné zabezpečenie aktivity.

Realizácia projektu

Z realizácie projektu budú vyhotovované priebežné správy a vyúčtovania v súlade so zmluvou s FSR. Zároveň na každom zasadnutí Rady bude podaná interná informácia o postupe realizácie projektu.

3. Publicita projektu

Spoluúčasť EÚ na realizácii projektu bude viditeľne deklarovaná:

- logom ESF a FSR a slovným vyjadrením **PROJEKT JE SPOLUFINANCOVANÝ EURÓPSKOU ÚNIOU:**
 - v priestoroch poradenského a informačného centra PSI okresu Brezno
 - na webovej stránke PSI okresu Brezno
 - na tlačенých informačných a propagačných materiáloch PSI okresu Brezno
 - na prezenčných listinách, korešpondencii súvisiacej s realizáciou projektu
- logom ESF a FSR:
 - na technickom zariadení a vybavení PSI okresu Brezno
 - prezentačných predmetoch PSI okresu Brezno
 - pri zverejňovaní informácií o projekte v miestnych médiách
 - v školiacich a konferenčných priestoroch .

Budú zrealizované dve verejné prezentácie projektu a to na úvod projektu s prezentáciou cieľov a plánovaných aktivít a záverečná s odprezentovaním dosiahnutých výsledkov a výstupov a zrealizovaných aktivítach.

Okrem toho pri realizácii každej z aktivít budú realizované prezentačné aktivity a výstupy, pritom v každom bude zabezpečená aj informácia o projekte a žiadateľovi-

Projekt bude prezentovaný v miestnych tlačových médiách